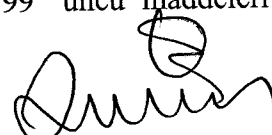


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

30 Temmuz 2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan bir karar ile Van ve Bitlis illeri ve Van Gölü "doğal sit-sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı" olduğu kamuoyuna duyuruldu. 8 Ağustos 2022'de Van Valiliği konu ile ilgili yaptığı açıklamasında "sit alanı içerisinde kalan bölgelerde herhangi bir faaliyet ve yapılaşma olamayacağı yönünde yanlış algı oluştuğunu", söz konusu "alanda Koruma Amaçlı İmar Planındaki yapılaşma koşullarına uygun olması ve Van Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun uygun görüş vermesi şartıyla kontrollü olarak kullanıma ve yapılaşmaya izin verilebileceğini" ifade etmiştir. Ancak Van Gölü etrafındaki mevcut yapılaşma, devam eden ağır kirletme eğilimi ve yasa-dışı kamu binalarının kıyılardaki varlığı nedeniyle gölün korunmayacağı, tam aksine "kontrollü" denilen yapılaşmanın kontrolden çıkacağı yönünde bir kamuoyu oluşmuştur. Birçok yurttaş ve kurum/kuruluş düzenlemenin iptali için idari başvuru yoluna başvurmuş verilecek yanıtlara göre yargı yoluna gideceğini kamuoyuna duyurmuştur.

Van İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Mihail Atık'in kamuoyuna yaptığı açıklamada söz konusu "sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım" düzenlemesinin gölü korumak için yeterli bir düzenleme olmadığı ifade edilmiştir. Özellikle "kontrollü kullanım" düzenlenmesinin kamu yararına aykırı kullanılabileceği ve mevcut kötü pratikleri meşrulaştıracağı ifade edilmektedir. Belirlenen alanda kum, taş ve çakıl ocaklarının yasaklanmadığı, bugüne kadar kurulmuş yasa dışı yapıların yıktırılmadığı, sanayi yapıları dahil her türlü yapının söz konusu düzenleme kapsamında yeniden yapılabileceği ve gölün bu düzenleme ile korunamayacağı ifade edilmektedir.

28 Eylül 2022 tarihinde Van Barosu, Van-Hakkari-Bitlis Eczacılar Odası, Van-Hakkari Tabip Odası, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Van Şubesi, İnsan Hakları Derneği Van Şubesi, Van Diş Hekimleri Odası, Van SMMMO, TMMOB Van İl koordinasyon kurulu, Kamu Emekçileri Sendakaları (KESK) Van Şubeler Platformu söz konusu düzenlemenin yürürlüğünün durdurulmasını, ilgili kararın iptalini, Van Gölü kıyı-sahil bandında her türlü yapılaşmanın önlenmesini, mevcut yasal düzene aykırı yapıların yıktırılmasını talep etmiş ve konu hakkında yargı yoluna gidilmiştir. Yapılan düzenlemenin mevzuata uygun olmadığı, söz

1. .

72265

konusu düzenlemenin yapılabilmesi için mevzuat gereği olan ön araştırma ve bilimsel gözlemlerin yapılmadığı, ilgili yönetmelikte belirtilen uzman görüşlerine başvurulmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca mevcut durumda yasadığı olan birçok yapının, örneğin Edremit sahilinde yapılan bisiklet kafe gibi yapıların, bu düzenleme kapsamında meşrulaştırılacağı ifade edilmektedir.

Van gölünün korunması amacıyla bilimsel görüşleri esas alan bir koruma kanunun çıkarılması gerektiği, ilave yapılaşmaya izin verilmemesi gerektiği, mevcut yasalara aykırı yapıların yıktırılması gerektiği bilinmelidir. Mevcut düzenleme iptal edilmezse Kıyı Kanunu'nun korumasında olan sahil kesimlerinin de koruma dışı kalabileceği ifade edilmektedir. Söz konusu "doğal sit-sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı" uygulamasının Kıyı Kanununa, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa, Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Yönetmeliğine, konu hakkındaki İlke Kararlarına, Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslara ve Diğer koruma mevzuatına aykırı olduğu bilinmelidir.

Bu bağlamda:

- 1) Van Gölü çevresinde "doğal sit-sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı ilanı" kapsamında göl çevresinde ne kadarlık bir alan kapsamaktadır? Söz konusu bölge neden 1. Derece Sit Alanı olarak ilan edilmemiştir? Söz konusu bölgede Kıyı Kanunu neden uygulanmamaktadır?
- 2) Van gölü çevresinde Kıyı Kanunu gereği yıkılması gereken bina, yapı vb. sayısı kaçtır? Bu yapılar neden yıktırılmamaktadır? Söz konusu düzenleme ile bu yapılara ruhsat verileceği iddiası hakkında bakanlığınızın görüşü nedir?
- 3) Van Gölü çevresinde "doğal sit-sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı ilanı" sürecinde temel mevzuat hükümlerinin dikkate alınmadığı iddiasına ilişkin bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 4) "Kontrollü kullanım" düzenlenmesi kapsamında mevcut durumda yasadışı, imarsız ve ruhsatsız ve rant amaçlı yapılaşmalar için nasıl bir planlama yapılmaktadır? Kontrollü kullanımın bu yöndeki yapılaşmayı arttıracak yönündeki kamu görüşüne dair bir araştırmanız mevcut mudur?
- 5) Van Gölü çevresinde "doğal sit-sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı ilanı" kararına karşı kaç yurttaş veya kurum iptali yönünde başvuru yapmıştır?
- 6) Van Gölünün korunması, kirletilmesinin önlenmesi, etrafında yasa dışı yapılaşmaya son verilmesi amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?